

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1924 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner angående vissa tillägg till förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt m. m.

(2:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, väckta, den ena i första kammaren, nr 172, av herr *Reuterskiöld* m. fl. och den andra i andra kammaren, nr 253, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp m. fl., har hemställts, »att riksdagen ville besluta att till K. F. 28 okt. 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt tillfoga ett nytt kapitel av följande lydelse:

9 kap. Om uppbörd och befrielse m. m.

§ 26.

Uppbörd av påförd inkomst- och förmögenhetsskatt verkställes, på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer, för landet genom postverkets försorg. För stad förrättas uppbörden av magistraten, eller, där särskild tjänsteman finnes därtill förordnad, av denne under magistratens inseende och ansvar. (Jfr Uppbördsregl. § 8.)

§ 27.

Mom. 1. Å landet försiggår uppbörden under allmän uppbördstermin fr. o. m. den 25 nov. t. o. m. den 10 dec. varje år, dock att skattskyldig må erlægga halva skattebeloppet under uppbördseftertermin fr. o. m. 10 t. o. m. 25 mars året därpå. (Jfr Uppbördsregl. § 9.)

Mom. 2. I stad förrättas uppbörden å allmän uppbördsstämma, som skall äga rum viss dag eller vissa dagar under tiden fr. o. m. 25 nov. t. o. m. 10 dec. varje år, dock att skattskyldig må erlægga halva skattebeloppet under uppbördsefterstämma fr. o. m. 10 t. o. m. 25 mars året därpå. (Jfr Uppbördsregl. § 11.)

§ 28.

Senast 10 dagar före uppbördstermins eller uppbördsstämmas början skola debetsedlar tillhandahållas de skattskyldige på hela skattebeloppet med an-

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 7 saml. 10 häft. (Nr 16.)

givande, att hälften därav må erläggas under terminen eller stämman och resten under följande års eftertermin eller efterstämma.

Vid debetsedeln skall, å landet, vara fogade två utskrivna, genom perforering fränskiljbara skattepostanvisningar, vardera å halva skattebeloppet.

Kungörelse om tiden för debetsedlarnas tillhandahållande skall i god tid före uppbördstermins och uppbördsstämmas början av K. B. eller magistrat utfärdas. (Jfr Uppbördsregl. §§ 3, 5.)

§ 29.

Mom. 1. Skattskyldig, som i följd av sjukdom, oförvårdad arbetslöshet eller annan liknande grund förmenar sig vara oförmögen att gälda honom påfört skattebelopp, må, sedan debetsedlarna börjat tillhandahållas och innan uppbördstermin eller stämma börjar, på sätt i den i § 28 omnämnda kungörelsen tydligt skall angivas, till K. B. inlämna ansökan om befrielse från, nedsättning eller uppskov med betalning av skattebeloppet, skolande därvid vara fogade nödiga bevis ang. de förhållanden, varpå ansökan grundas.

Mom. 2. Över sådan ansökan skall K. B., där den ej finnes böra omedelbart avslås, från magistrat och stadsfullmäktige eller allmän rådstuga i stad, landsfiskal och kommunalfullmäktige eller kommunalstämma å landet inhämta skyndsamt yttrande, varefter K. B. ofördröjligen meddelar beslut och därvid lämnar de föreskrifter i övrigt, vartill beslutet må föranleda.

Mom. 3. Över K. B. beslut må på sätt eljes är om klagan över administrativ myndighets beslut stadgat, besvär anföras hos Konungen; och skall, tills slutligt avgörande träffats, med erläggande av skatten anstå.

§ 30.

Förmenar någon, att skatt blivit genom fel vid debiteringen obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd eller att felaktigheten ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, äger han inom natt och år efter det beloppet blivit honom avfordrat söka rättelse däri genom besvär hos K. B. i det län, där debiteringen skett. Över K. B. beslut må inom trettio dagar efter erhållen del av beslutet besvär anföras hos kammarrätten. (Jfr Uppbördsregl. § 7.)»

Motsvarande tillägg till förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast egendom samt av inkomst har föreslagits i två likaledes till bevillningsutskottet hänvisade motioner, väckta, den ena i första kammaren, nr 173, av herr *Reuterskiöld* m. fl. samt den andra inom andra kammaren, nr 254, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp m. fl. I sistnämnda motioner har föreslagits, »att riksdagen ville besluta att till K. F. 28 okt. 1910 ang. bevilning av fast egendom samt av inkomst tillfoga ett nytt kapitel av följande lydelse:

7 kap. Om uppbörd och befrielse m. m.

§ 17.

Uppbörd av påförd *bevillning* verkställs — — — ansvar (= § 26 i förslaget enl. motionerna I: 172 och II: 254).

§ 18.

(= § 27 i förslaget enl. motionerna I: 172 och II: 254).

§ 19.

(= § 28 i förslaget enl. motionerna I: 172 och II: 254).

§ 20.

Mom. 1. Skattskyldig, som i följd av sjukdom, oförvallad arbetslöshet eller annan liknande grund förmenar sig vara oförmögen att gälda honom påförd *bevillning för inkomst av kapital och arbete*, må inom 8 dagar — — — grundas.

Mom. 2. — — — — } (= § 29 i förslag enl. motionerna I: 172 och II: 254).
Mom. 3. — — — — }

§ 21.

(= § 30 i förslag enl. motionerna I: 172 och II: 254).»

Beträffande de till stöd för de särskilda förslagen anförda motiveringarna får utskottet hänvisa till motionerna.

I föreliggande motioner hava tre särskilda frågor upptagits till behandling. Så föreslå motionärerna *dels* uppdelning av kronouppbörden å två terminer, *dels* bestämmelser i syfte att skattskyldig, som på grund av oförvallade omständigheter är oförmögen att erlægga påförda kronoutsylder, skulle kunna helt eller delvis befrias från eller erhålla anstånd med betalning av skattebeloppet, *dels ock* att vissa allmänna stadganden rörande uppbörden av kronoutsylder införas i skatteförfattningarna.

Utskottet.
Motionerna.

I motioner vid 1920 och 1921 års riksdagar framställdes yrkanden i syfte, att kronouppbörden måtte uppdelas å terminer. Dessa motioner föranledde, i enlighet med vad vederbörande utskott hemställt, icke någon riksdagens åtgärd. Såsom skäl för avslag å motionerna åberopades därvid de praktiska svårigheter, på vilka en uppdelning ansågs komma att stöta, ävensom att frågan säkerligen komme att i annat sammanhang bliva föremål för statsmakternas behandling.

Utskottets
yttrande.
Uppdelning
av kronoupp-
börden.

Den nuvarande ordningen för kronouppbörden, enligt vilken samtliga å kronobetsedeln uppförda utskylder och avgifter skola erläggas vid ett och

samma tillfälle, kan otvivelaktigt bereda många skattskyldiga olägenheter, helst uppbördsterminen infaller å en för flertalet skattebetalare föga lämplig tidpunkt. Dessa olägenheter hava gjort sig särskilt kännbara genom de nuvarande höga skatterna till stat och landsting samt hava till följd av de år från år sjunkande inkomsterna ytterligare skärpts. Flera skäl tala sålunda för en uppdelning av kronouppbörden, vilken uppdelning givetvis bör omfatta även andra å kronodebetsedeln uppförda avgifter än själva kronoskatten. Enligt vad utskottet inhämtat är emellertid frågan föremål för utredning i samband med spørsmålet om åvägbringandet av en rationell skatteuppbörd. I anledning av motioner, avseende sistnämnda fråga, vid 1921 års riksdag anhöll nämligen riksdagen i skrivelse den 11 maj 1921, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning rörande vilka åtgärder, som lämpligen borde vidtagas för åvägbringande av en rationell skatteuppbörd. På sätt framgår av årets statsverksproposition hava arbeten med frågans utredning påbörjats och avses komma att ytterligare bedrivas. Utskottet saknar därför anledning att föreslå någon åtgärd i ämnet.

*Eftergivande
av påförda
skattebelopp
m. m.*

Redan från principiell ståndpunkt kunna invändningar framställas mot att lämna administrativ myndighet befogenhet att eftergiva i behörig ordning påförda utskylder på skäl, till vilka taxeringsmyndigheterna icke ägt att annat än i undantagsfall taga hänsyn. Då utskottet haft att taga ställning till frågan om efterskänkande eller uppskov med betalning av skatt, hava emellertid främst de praktiska olägenheterna med förslaget varit för utskottet avgörande. Medan besvär över taxering eller debitering icke befria skattskyldig från att i vanlig ordning erlägga påförda utskylder, skulle enligt motionerna anstånd åtnjutas med skattebetalningen, till dess ansökan om eftergift av skatt eller uppskov med dennas gäldande slutligen prövats. Denna mindre följdriktiga bestämmelse skulle utan tvivel medföra, att ett stort antal skattskyldiga, främst personer, som förmenade sig hava påförts utskylder med för höga belopp, komme att genom dylika ansökningar förskaffa sig anstånd med betalningen. Den kontroll över skattskyldigs uppgifter om oförmåga att betala, som givetvis vore nödvändig, skulle knappast kunna anförtros åt andra än utmätningsmännen och sålunda avsevärt öka dessas redan för närvarande stora arbetsbörda. Det kan därför antagas, att de föreslagna bestämmelserna skulle komma att i hög grad förrycka arbetet med uppbörden och indrivningen av utskylder. Det måste anses särskilt olämpligt att, medan utredning pågår rörande en förbättrad skatteuppbörd, vidtaga åtgärder, som vore ägnade att direkt motverka utredningens syfte.

Den avfattning, de föreslagna stadgandena erhållit, komme otvivelaktigt att medföra en växlande tolkning vid tillämpningen. Oavsett att med en strängt bokstavlig tolkning av författningsförslagen någon ovillkorlig rätt till befrielse från eller uppskov med betalning av utskylder icke tillerkänts skattskyldig, som utan eget förvållande kommit på obestånd, skulle det möta stora svårigheter att i de särskilda fallen avgöra, om oförmågan att betala vållats av den

skattskyldige själv eller icke, och det skulle icke kunna undvikas, att ojämnheter och godtycke förekomme vid bestämmelsernas tillämpning. För övrigt synes det som om med nu gällande föreskrifter om avkortning av utskylder det icke skulle ur skattesynpunkt föreligga något behov av särskilda bestämmelser om eftergift av påförda skattebelopp.

Den av motionärerna uttalade uppfattningen, att vissa föreskrifter rörande uppbördens med hänsyn till sin natur borde upptagas i skatteförordningarna, kan utskottet icke dela. Därest det skulle anses erforderligt, att sådana bestämmelser infördes i skattelagarna, borde stadgandena såsom närmast sammanhörande med förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering inrymmas i sistnämnda författning. Mot förslaget i denna del kan slutligen erinras, att de särskilda bestämmelser rörande uppbördens, som gälla för Stockholm, icke beaktats.

Införande i skatteförordningarna av bestämmelser om uppbördens.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att ifrågasvarande motioner I: 172 och I: 173 av herr Reuterskiöld m. fl. samt II: 253 och II: 254 av herr Olsson i Kullenbergstorp m. fl., angående vissa tillägg till förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt m. m., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 mars 1924.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar *Röing*, friherre *Fleming*, *Örne*, *Rune*, *Boman*, *Jönsson* i *Boa*, *Olsson* i *Ramsta*, *Sköld*, *Lithander*, *Hedlund* i *Östersund*, *Olsson* i *Golvvasta*, *Lövgren*, *Heyman*, *Johansson* i *Hornsberg*, *Alexis Björkman*, *Alexander Nilsson*, *Carlsson* i *Gävle*, *Åström*, *Olsson* i *Gävle* och *Pettersson* i *Hällbacken*.

Reservation:

av herrar *Olsson* i *Golvvasta* och *Alexander Nilsson*, vilka hemställt,

att riksdagen måtte, i anledning av motionerna I: 172 och I: 173 av herr Reuterskiöld m. fl. samt II: 253 och II: 254 av herr Olsson i Kullenbergstorp, besluta, att till vardera av förordningarna den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt samt angående bevillning av fast egendom samt av inkomst tillfoga ett nytt kapitel av ovan införda

lydelse; dock med den ändringen att i 29 § 3 mom. förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt samt 20 § bevillningsförordningen orden »och skall, tills slutligt avgörande träffats, med erläggande av skatten anstå» måtte utgå för att i stället insättas i slutet av mom. 2, därvid i stället för ordet »slutligt» insättes ordet »K. B:s», i följd varav mom. 2 och 3 uti ifrågavarande paragrafer erhålla följande lydelse:

Mom. 2. Över sådan ansökan skall K. B., där den ej finnes böra omedelbart avslås, från magistrat och stadsfullmäktige eller allmän rådstuga i stad, landsfiskal och kommunalfullmäktige eller kommunalstämma å landet inhämta skyndsamt yttrande, varefter K. B. ofördröjligen meddelar beslut och därvid lämnar de föreskrifter i övrigt, vartill beslutet må föranleda.

Mom. 3. Över K. B:s beslut må, på sätt eljes är om klagan över administrativ myndighets beslut stadgat, besvär anföras hos Konungen och skall, tills K. B:s avgörande träffats, med erläggande av skatten anstå.